

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΤΟΥ

Ρυθμολογία Επίπλου

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΩΝ

Ρυθμολογία
Επίπλου

749
ΤΤΕΡ

ΔΩΡΕΑ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ - ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΤΟΥ - ΧΡΥΣΟΒΕΡΓΗ

Επίκουρος Καθηγήτρια Σχολής Γραφικών Τεχνών
& Καλλιτεχνικών Σπουδών - Τμήμα Διακοσμητικής

Τ.Ε.Ι. ΑΘΗΝΩΝ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αρ. εισ. 79502

Ρυθμολογία Επίπλου

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΩΝ

Συμπληγάδων 7, 12131, Περιστέρι

τηλ.: 210.57.47.729, 210.57.68.853, FAX: 210. 57.51.438

e-mail address: ion_publ@hol.gr. <http://www.iwn.gr>

Βιβλιοπωλείο: Σόλωνος 85, 10679, Αθήνα

τηλ.: 210.33.87.570, FAX: 210.33.87.571

Ο λογότυπος που εικονίζεται δίπλα χρειάζεται μια εξήγηση. Σκοπός του είναι να συνεγείρει τον αναγνώστη πάνω στον κίνδυνο που παρουσιάζεται για το μέλλον της συγγραφής, ειδικότερα στο περιβάλλον των Τεχνικών και Επιστημονικών Εκδόσεων από τη μαζική ανάπτυξη της φωτοαντιγραφής.

Ο Κώδικας των πνευματικών δικαιωμάτων (νόμοι 2121/93 και 2557/97) απαγορεύει την φωτοαντιγράφιση χωρίς την άδεια των εχόντων τα δικαιώματα του βιβλίου.

Άρα αυτή η πρακτική η οποία είναι γενικευμένη σε Εκπαιδευτικά Ιδρύματα προκαλεί μια απότομη πτώση της αγοράς των βιβλίων και των περιοδικών σε σημείο που και για τους συγγραφείς η δυνατότητα δημιουργίας νέων έργων και εκδόσεών τους βρίσκεται σήμερα σε κίνδυνο.

Υπενθυμίζουμε ότι κάθε αναπαραγωγή της παρούσης έκδοσης μερική ή ολική απαγορεύεται χωρίς την άδεια των δημιουργών της.

*Επεξεργασία Κειμένων και Σχεδίων:
Ατελιέ Γραφικών Εκδοτικού Ομίλου ΙΩΝ*

© 2004: Εκδόσεις "ΙΩΝ" Στέλλα Παρίκου & ΣΙΑ Ο.Ε.

ISBN 960-411-436-0

Ο εκδοτικός οίκος έχει όλα τα δικαιώματα του βιβλίου. Απαγορεύεται η αναπαραγωγή του οποιουδήποτε τμήματος αυτής της εργασίας που καλύπτεται από τα δικαιώματα (copyright), ή η χρήση της σε οποιαδήποτε μορφή, ή με οποιονδήποτε τρόπο - γραφικό ή ηλεκτρονικό, ή μηχανικό, συμπεριλαμβανομένων των φωτοτυπιών, της μαγνητοφώνησης και των συστημάτων αποθήκευσης και αναπαραγωγής - χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

*Αφιερωμένο στον Γιώργο,
την Όλγα και τον Ίωνα.*

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ9

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....11

Το έπιπλο γενικά, τα πρώτα έπιπλα, Βασικά Είδη επίπλων, Ιστορική Εξέλιξη του επίπλου, Πηγές Πληροφόρησης της Ιστορικής και Μορφολογικής Εξέλιξης του επίπλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΧΑΙΟΣ ΚΟΣΜΟΣ13

Μεσοποταμία, τα έπιπλα των λαών της Μεσοποταμίας, τα υλικά των επίπλων, Αιγυπτιακό έπιπλο, τα έπιπλα της Αρχαίας Αιγύπτου, τα Χαρακτηριστικά τους, τα Υλικά Κατασκευής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΠΙΠΛΟ19

Αιγαίος, Μινωικός, Μυκηναϊκός Πολιτισμός, Γενικά Χαρακτηριστικά των Επίπλων, Γεωμετρική Περίοδος, Αρχαϊκή Περίοδος, Κλασική Εποχή, Ελληνικό Κλασικό έπιπλο, Αναλυτικά τα έπιπλα της περιόδου, Υλικά, Υφάσματα, Διακοσμητικά και Χρηστικά Αντικείμενα, Συμβολή του Κλασικού Ελληνικού Επίπλου στην Εξέλιξη και Διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού Επίπλου ανά περίοδο, Ελληνιστική Περίοδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟ ΡΩΜΑΪΚΟ ΕΠΙΠΛΟ35

Γενικά Χαρακτηριστικά Ετροuscoικού και Ρωμαϊκού Επίπλου, Αναλυτικά τα έπιπλα της περιόδου, Υλικά, Υφάσματα, Διακοσμητικά και Χρηστικά Αντικείμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΕΠΙΠΛΟ39

Γενικά Χαρακτηριστικά του Βυζαντινού Επίπλου, Αναλυτικά τα έπιπλα της Περιόδου, Υλικά, Υφάσματα, Διακοσμητικά και Χρηστικά Αντικείμενα της Βυζαντινής Κατοικίας, το Εκκλησιαστικό και Μοναστηριακό Έπιπλο, Η συμβολή του Βυζαντινού Επίπλου στη Διαμόρφωση του Αναγεννησιακού και του Ελληνικού Παραδοσιακού Επίπλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΕΠΙΠΛΟ, ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΕΠΙΠΛΟ61

Το Ελληνικό Παραδοσιακό Έπιπλο και χρηστικό αντικείμενο γενικά, ο Χαρακτήρας και τα Γενικά Χαρακτηριστικά του στη Νησιωτική και Ηπειρωτική Ελλάδα, Αναλυτικά τα Χαρακτηριστικά των Επίπλων κατά περιοχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΡΩΜΑΝΙΚΟΣ ΡΥΘΜΟΣ105

Το Έπιπλο του Μεσαίωνα, Κελτική Εποχή το Ρωμανικό Έπιπλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΓΟΤΘΙΚΟ ΕΠΙΠΛΟ109

Γοτθικό και Εκκλησιαστικό Έπιπλο, Υλικά - Υφάσματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ**ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ.....119**

Η Σημασία, ο Χαρακτήρας και η άνθιση της Αναγέννησης στην Ευρώπη, τα Γενικά και Ειδικά Χαρακτηριστικά των Επίπλων της Αναγέννησης στην Ευρώπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ**ΜΠΑΡΟΚ.....131**

Γενικά το έπιπλο Μπαρόκ, ο Χαρακτήρας και η άνθισή του στην Ευρώπη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ**ΑΓΓΛΙΑ - ΓΑΛΛΙΑ.....135**

Αναλυτική μελέτη της πορείας της εξέλιξης του επίπλου σε Αγγλία και Γαλλία από την Αναγέννηση μέχρι και τον 19ο αιώνα. ο Χαρακτήρας της εποχής του **ΡΟΚΟΚΟ**, τα Γενικά Χαρακτηριστικά του επίπλου της περιόδου. Γαλλικό και Αγγλικό **ΡΟΚΟΚΟ**, τα έπιπλα Chippendale. Ο **ΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ** και **ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ** στην Ευρώπη, στις Αγγλία, Γαλλία και Αμερική. Τα έπιπλα των Hepplewhite, Sheraton και Adams. **ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟΣ** και **ΒΙΚΤΩΡΙΑΝΗ** περίοδος σε Ευρώπη και Αμερική.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ**ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΕΠΙΠΛΟ215**

Βιομηχανική Επανάσταση, οι Αρχές του Μοντερνισμού, τα Πρώτα Κινήματα **ART NOUVEAU**, **ARTS AND CRAFTS MOVEMENT**, **MICHAEL THONET**, **SHAKERS**, η Σχολή της Γλασκώβης, **MACKINTOSH**, ο Ρυθμός της Βιέννης, ο Μοντερνισμός στην Ολλανδία, **BAUHAUS** και Διεθνής Ρυθμός, **ART DECO**, η Δεκαετία του '30, το Σκανδιναβικό Έπιπλο, η Ανάπτυξη του Επίπλου μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, το Αμερικανικό, το Ιταλικό Έπιπλο, το Έπιπλο στην Γερμανία, Γαλλία, Αγγλία, Βραζιλία και Μεξικό, το Σύγχρονο Έπιπλο του '70, '80, '90.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ243

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η Ρυθμολογία Επίπλου είναι η μελέτη της ιστορικής εξέλιξης του επίπλου ανά τους αιώνες και είναι απόλυτα συνδεδεμένη με την ιστορική πορεία της μελέτης, διαμόρφωσης και διακόσμησης του χώρου και του αντικειμένου. Παράλληλα είναι σημαντικό, αλλά εξειδικευμένο, κομμάτι της γενικότερης ιστορικής πορείας του ανθρώπου στον χώρο της τέχνης.

Το σύγγραμμα αυτό απευθύνεται στους σπουδαστές της διακόσμησης, του επίπλου και του χώρου, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ιδιαίτερα στους σπουδαστές των ΤΕΙ. Παράλληλα απευθύνεται και σε όλους όσους επιθυμούν να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις σχετικά με τις μεγάλες στιγμές του πολιτισμού που επηρέασαν και καθόρισαν την μορφοποίηση του επίπλου και του χώρου που εμείς σήμερα βιώνουμε, καθώς και σε κάθε μελετητή του χώρου και του χρηστικού αντικειμένου. Η κατανομή και διάταξη της ύλης έχει πραγματοποιηθεί με σκοπό να καλύψει το γνωστικό περιεχόμενο και την ύλη των μαθημάτων «Ρυθμολογία Επίπλου I» και «Ρυθμολογία Επίπλου II», του τμήματος Διακοσμητικής του ΤΕΙ Αθήνας, αλλά και κάθε συναφούς εκπαιδευτικού ιδρύματος.

Στο βιβλίο γίνεται μια γενική προσέγγιση της ιστορικής εξέλιξης του επίπλου από την αρχαία Αίγυπτο μέχρι το 1990 μ.Χ. και χωρίζεται ουσιαστικά σε δυο κύρια μέρη: Την μελέτη του Ελληνικού επίπλου, από την Κυκλαδική περίοδο μέχρι το λαϊκό – παραδοσιακό έπιπλο του 20ου αιώνα, όπως αυτό διαμορφώθηκε ως το δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και την μελέτη της εξέλιξης του επίπλου στο δυτικό κόσμο. Δόθηκε ιδιαίτερο βάρος στην μελέτη του Ελληνικού επίπλου, όχι μόνο γιατί αποτελεί πολύ σημαντικό κομμάτι της εθνικής μας κληρονομιάς, αλλά και διότι το αρχαίο Ελληνικό κλασικό έπιπλο αποτελούσε βάση έμπνευσης και δημιουργίας για όλους τους αιώνες της εξελικτικής πορείας του δυτικοευρωπαϊκού επίπλου από την αρχαία Ρώμη μέχρι και το έπιπλο του 20ου αιώνα - και κατά συνέπεια και του επίπλου της Αμερικανικής Ηπείρου. Το αρχαίο Αιγυπτιακό έπιπλο μελετάται σαν πηγή και επιρροή στην διαμόρφωση των βασικών μορφών επίπλων του Αιγαίου και Ελληνικού πολιτισμού. Στην μελέτη αυτή δεν περιλαμβάνεται το έπιπλο της Ασίας, όχι γιατί θεωρείται μικρής σημασίας, αλλά ακριβώς γιατί είναι ένα τεράστιο κεφάλαιο στην ιστορία του επίπλου, που η πλήρης και σωστή μελέτη του θα απαιτούσε τόσο χώρο, ώστε να κάνει αυτό το σύγγραμμα να ξεπεράσει κατά πολύ την κατ' αρχή σπουδαστική του στόχευση.

Στην μελέτη του δυτικοευρωπαϊκού επίπλου αντιμετωπίζονται ξεχωριστά η εξέλιξη του επίπλου στην Αγγλία και την Γαλλία, επειδή είναι οι χώρες που στην μεταναγεννησιακή εποχή οριοθέτησαν την μορφολογία του σύγχρονου επίπλου, αλλά με πολύ ξεχωριστή πορεία. Παράλληλα δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην

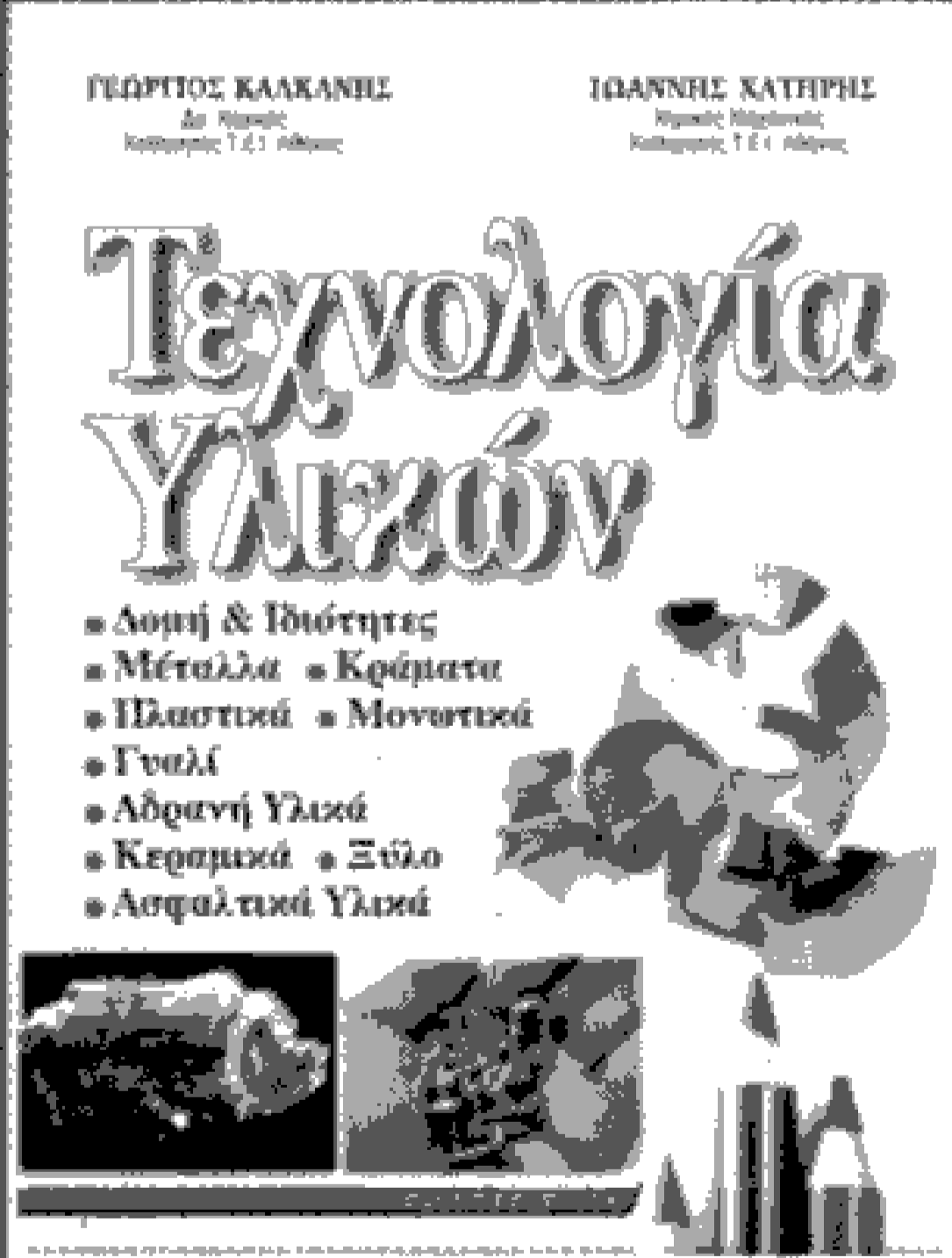
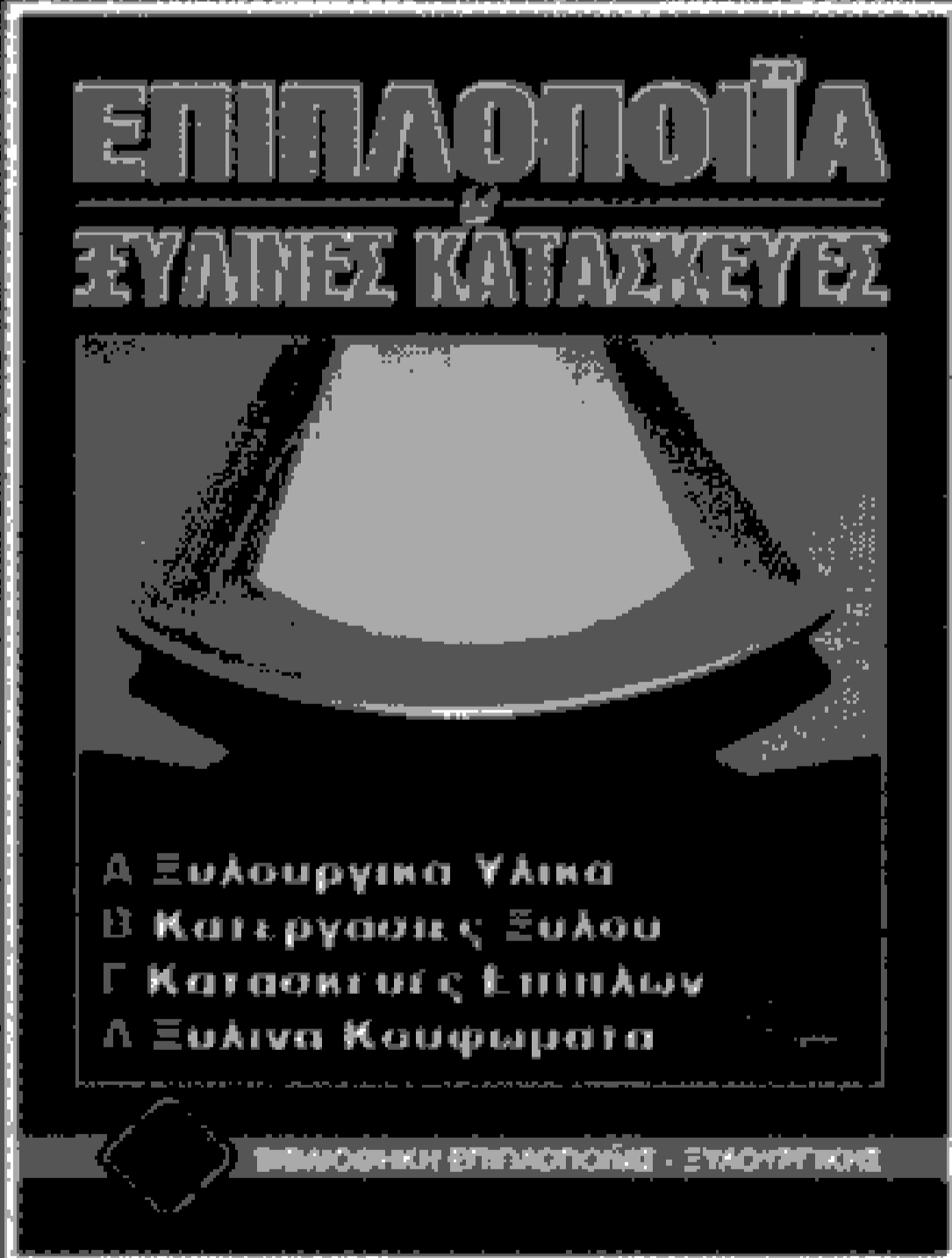
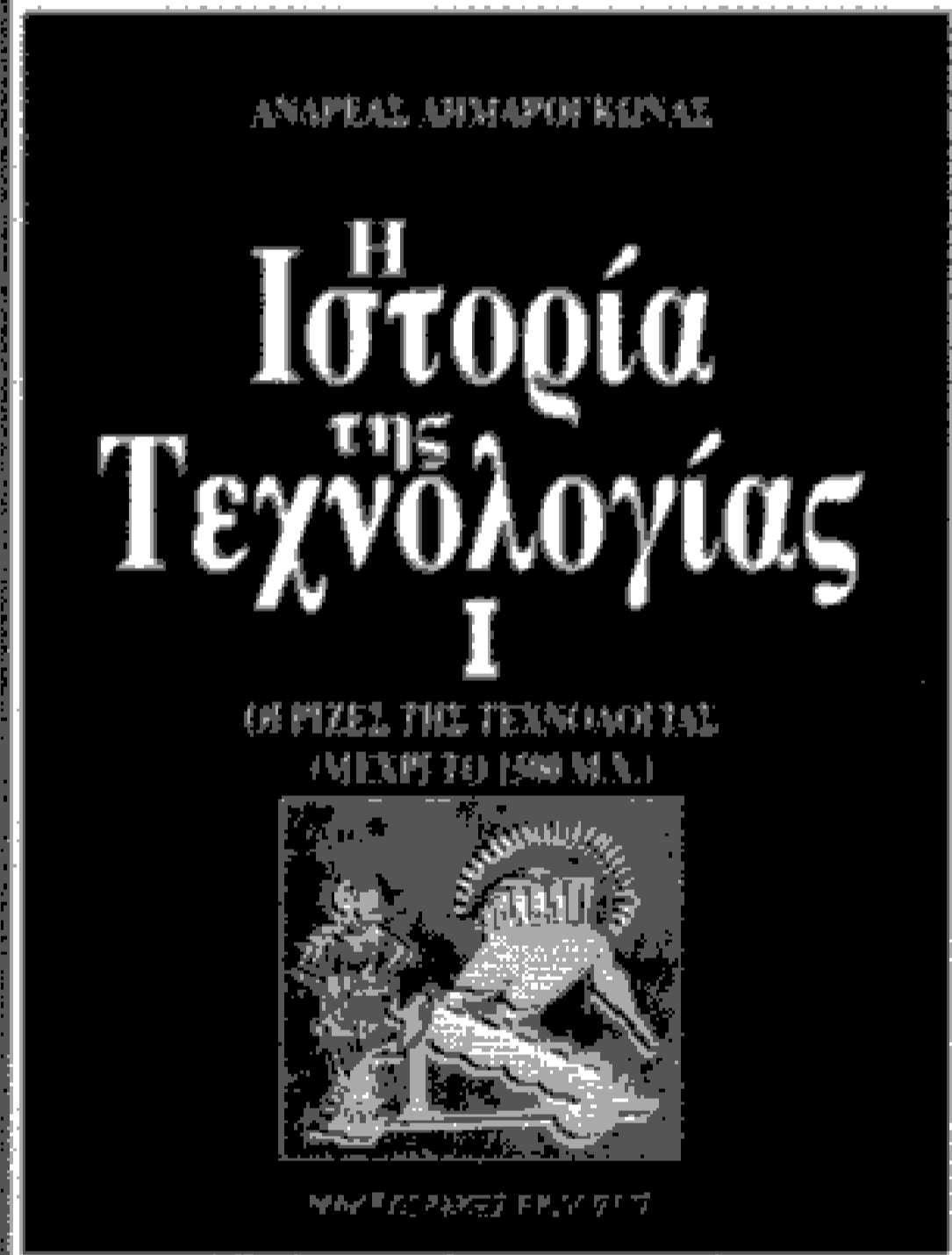
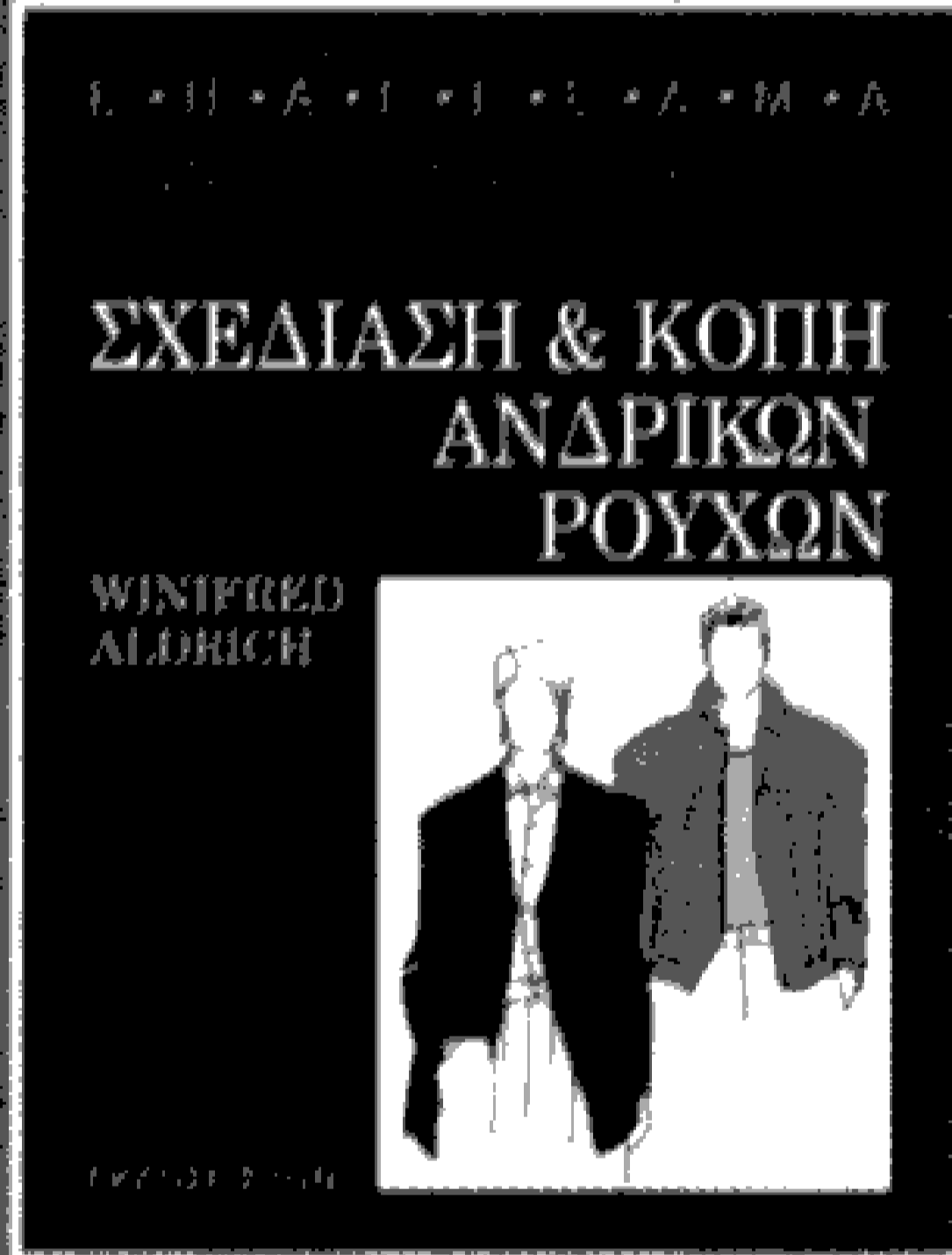
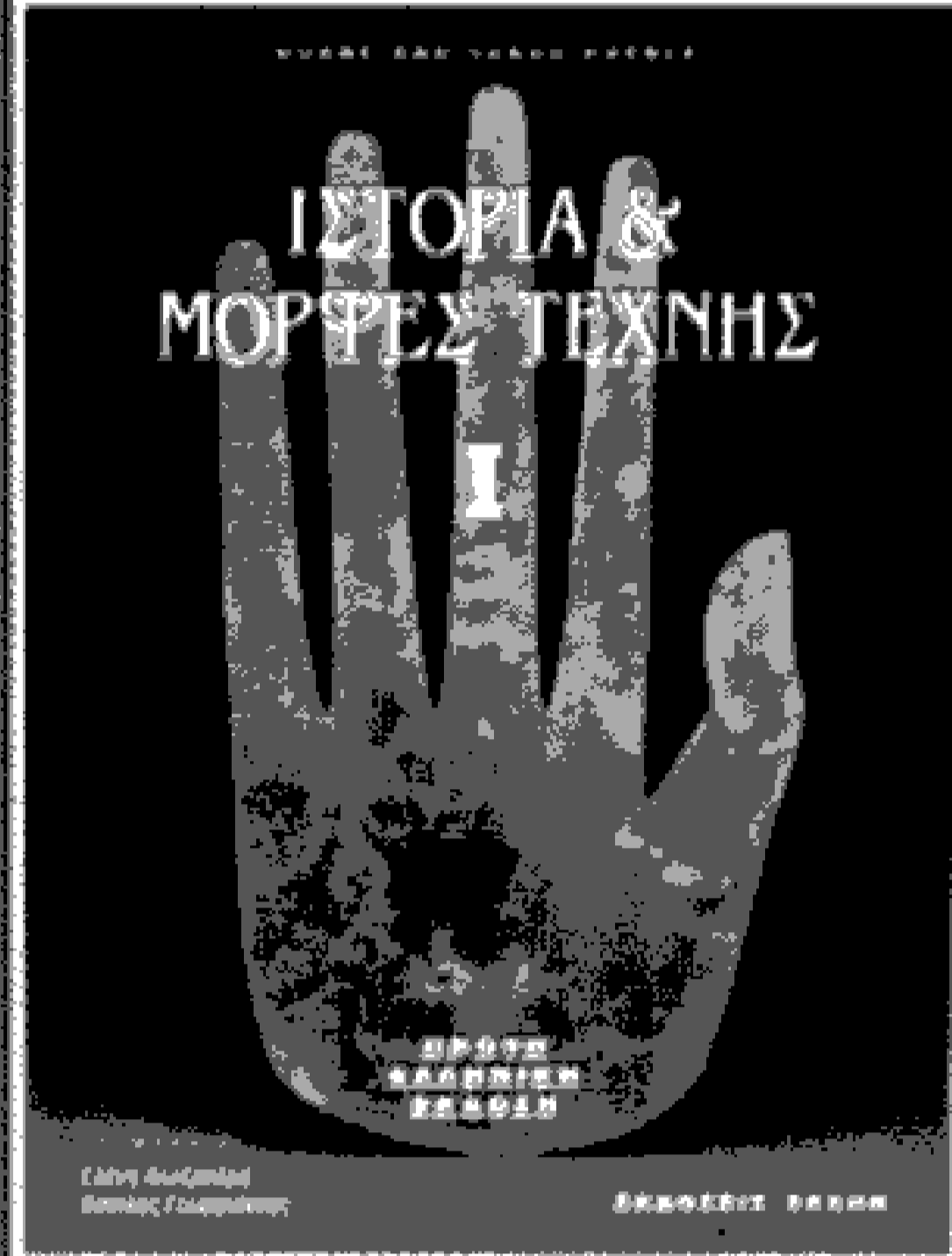
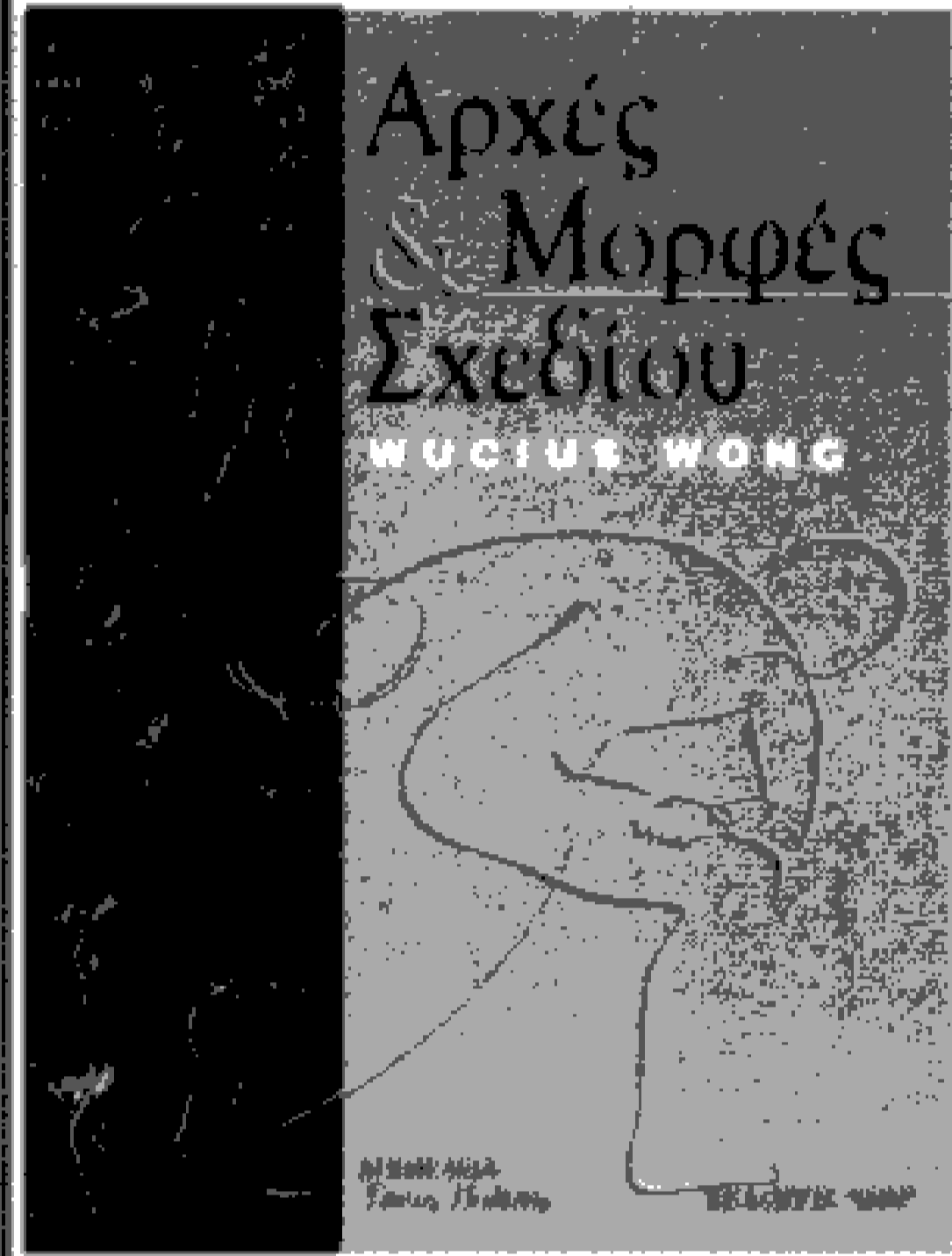
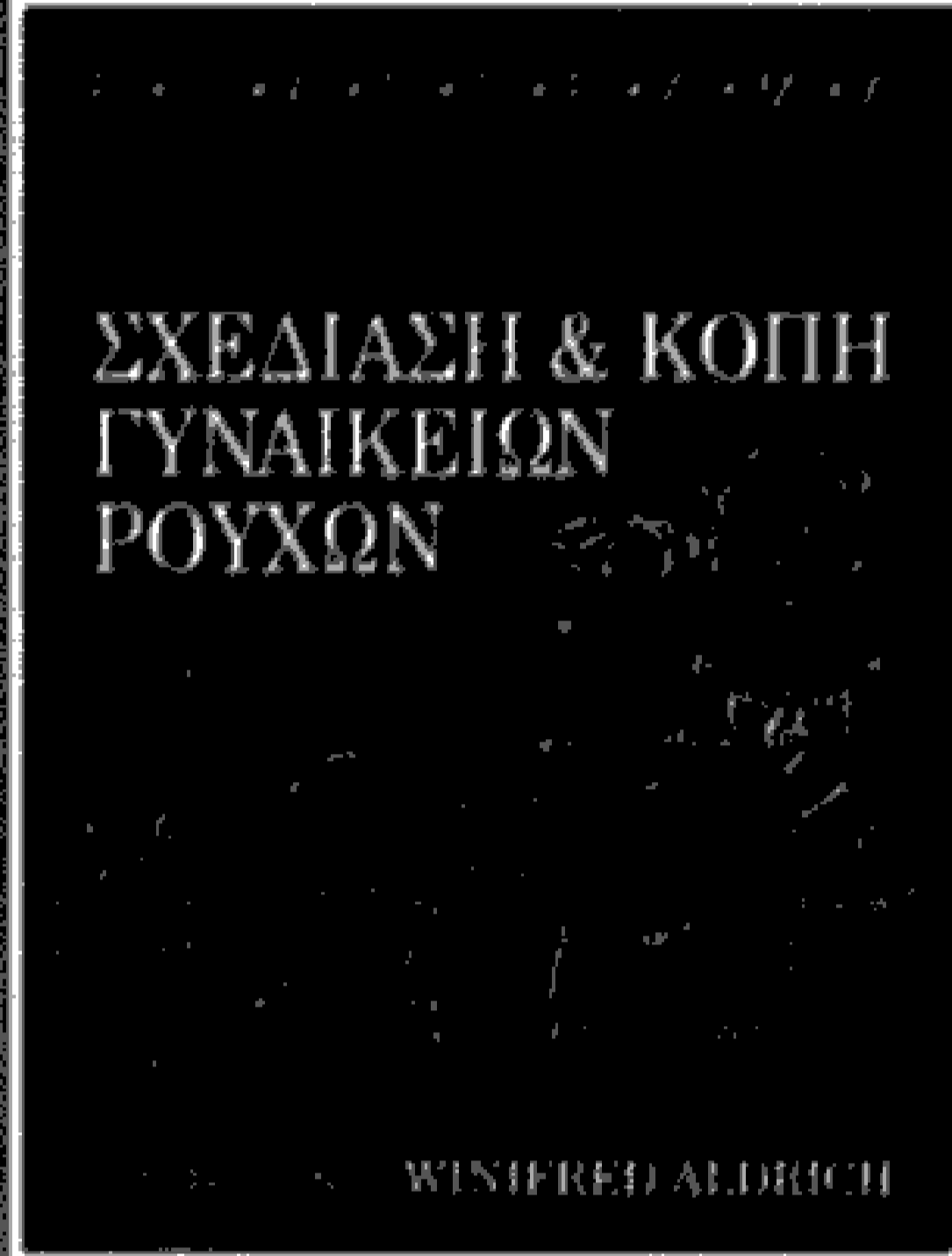
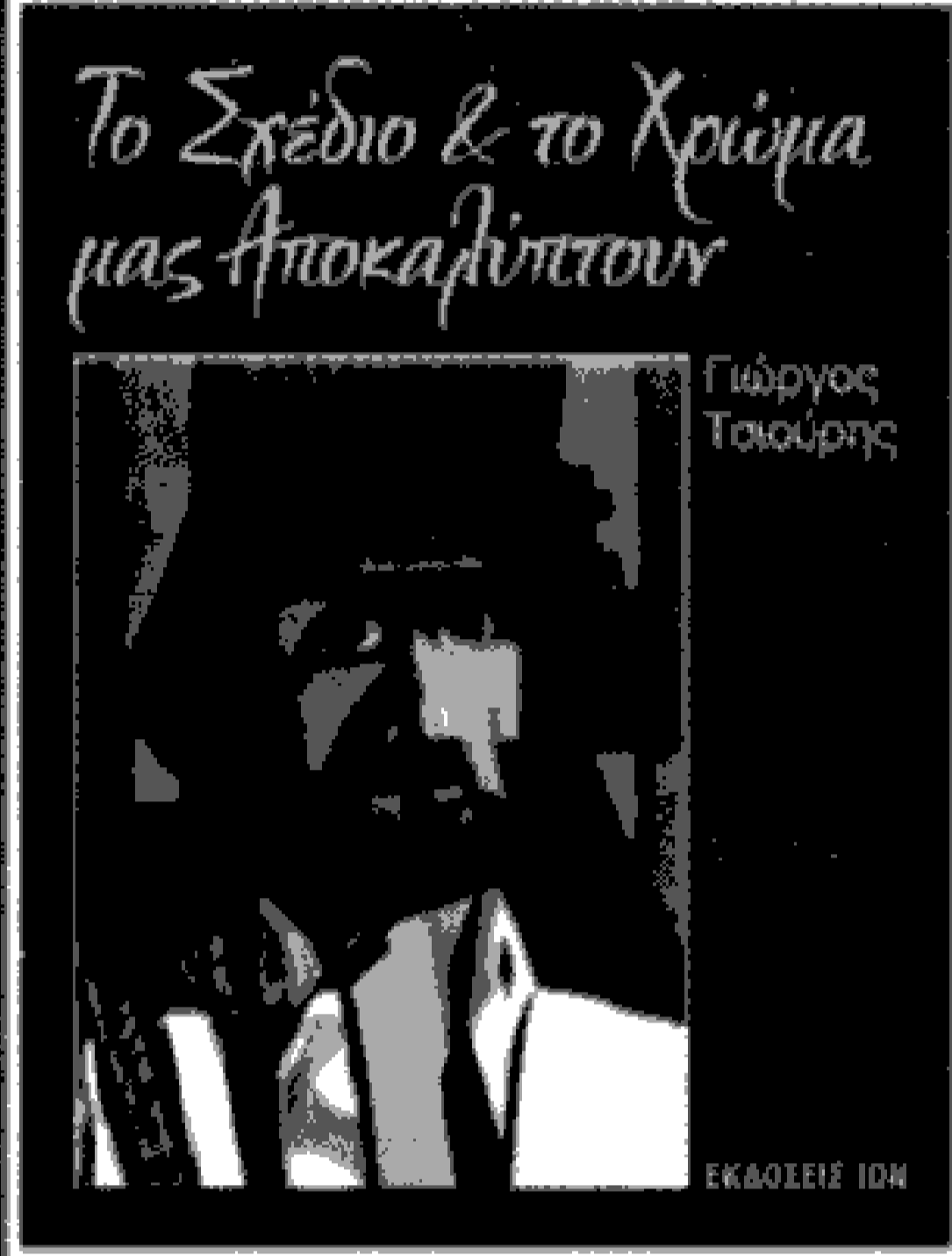
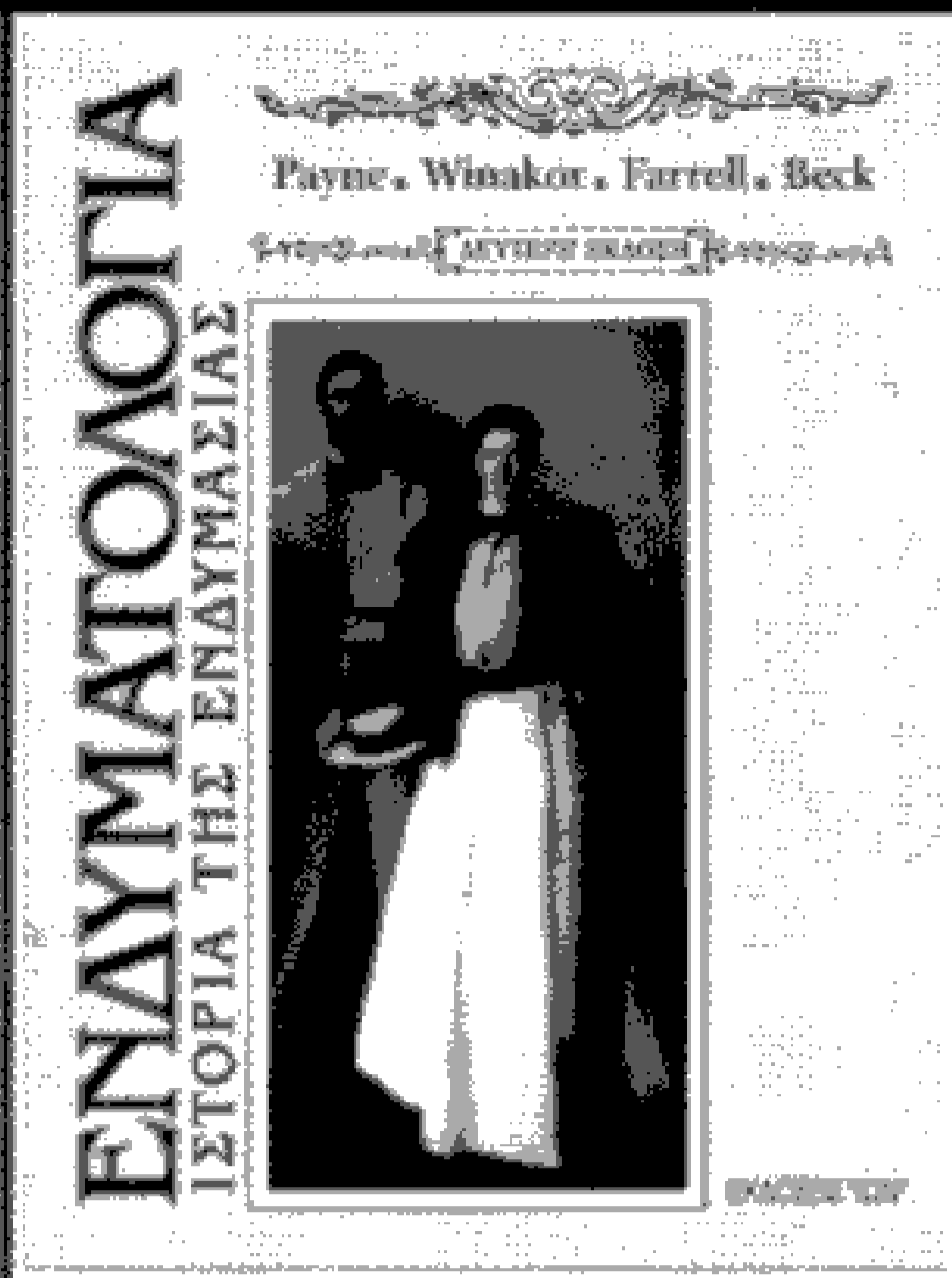
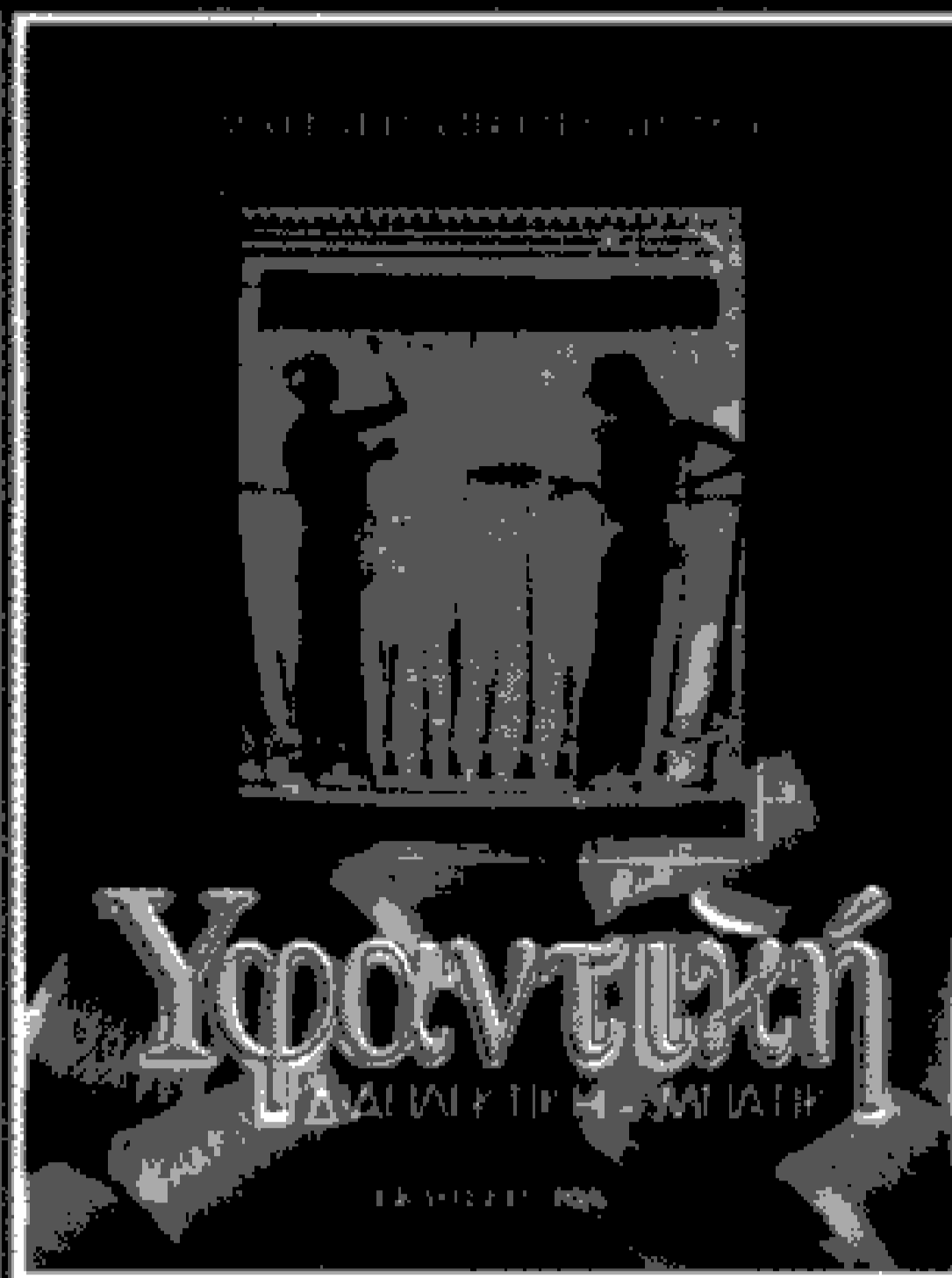
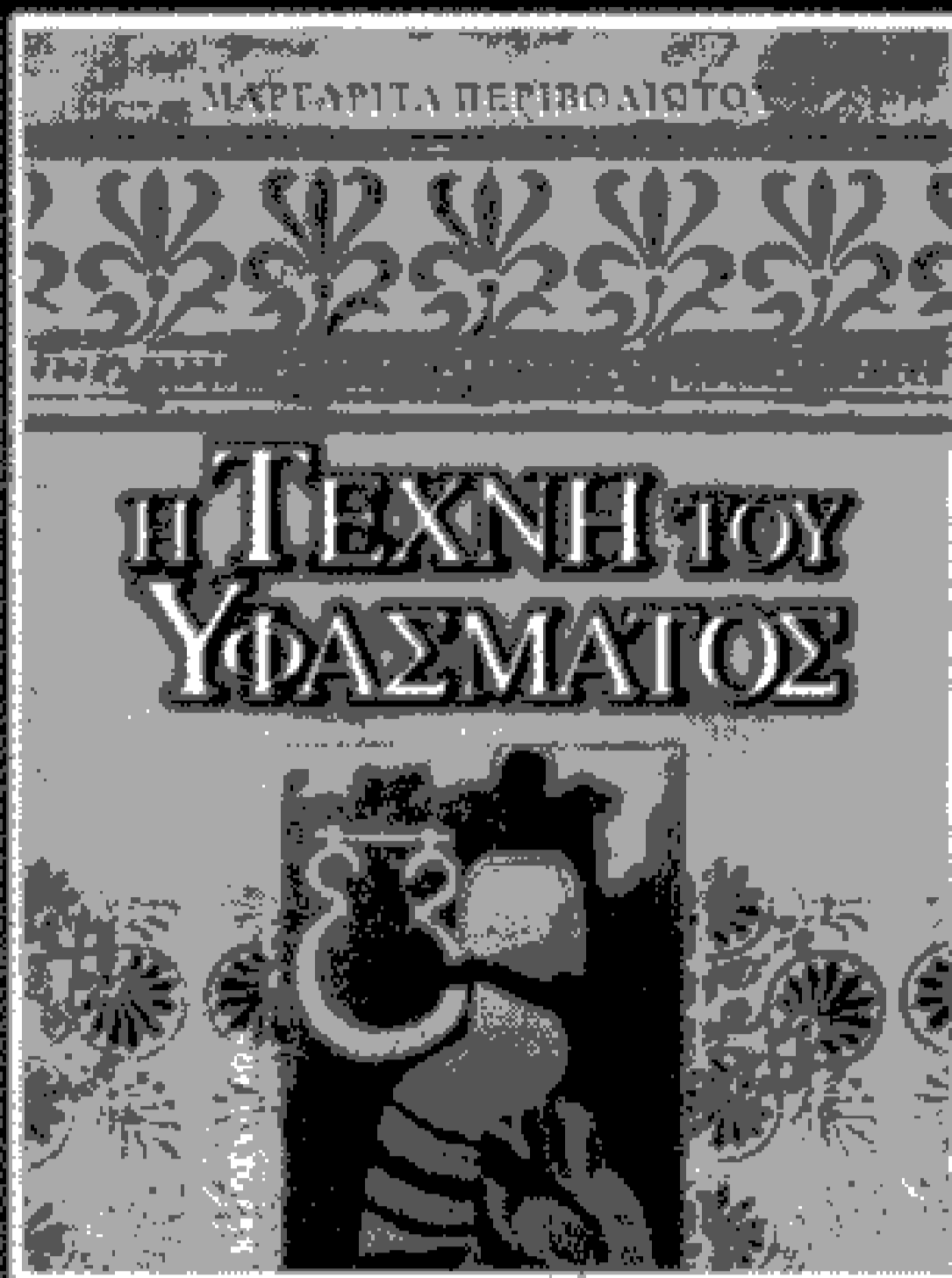
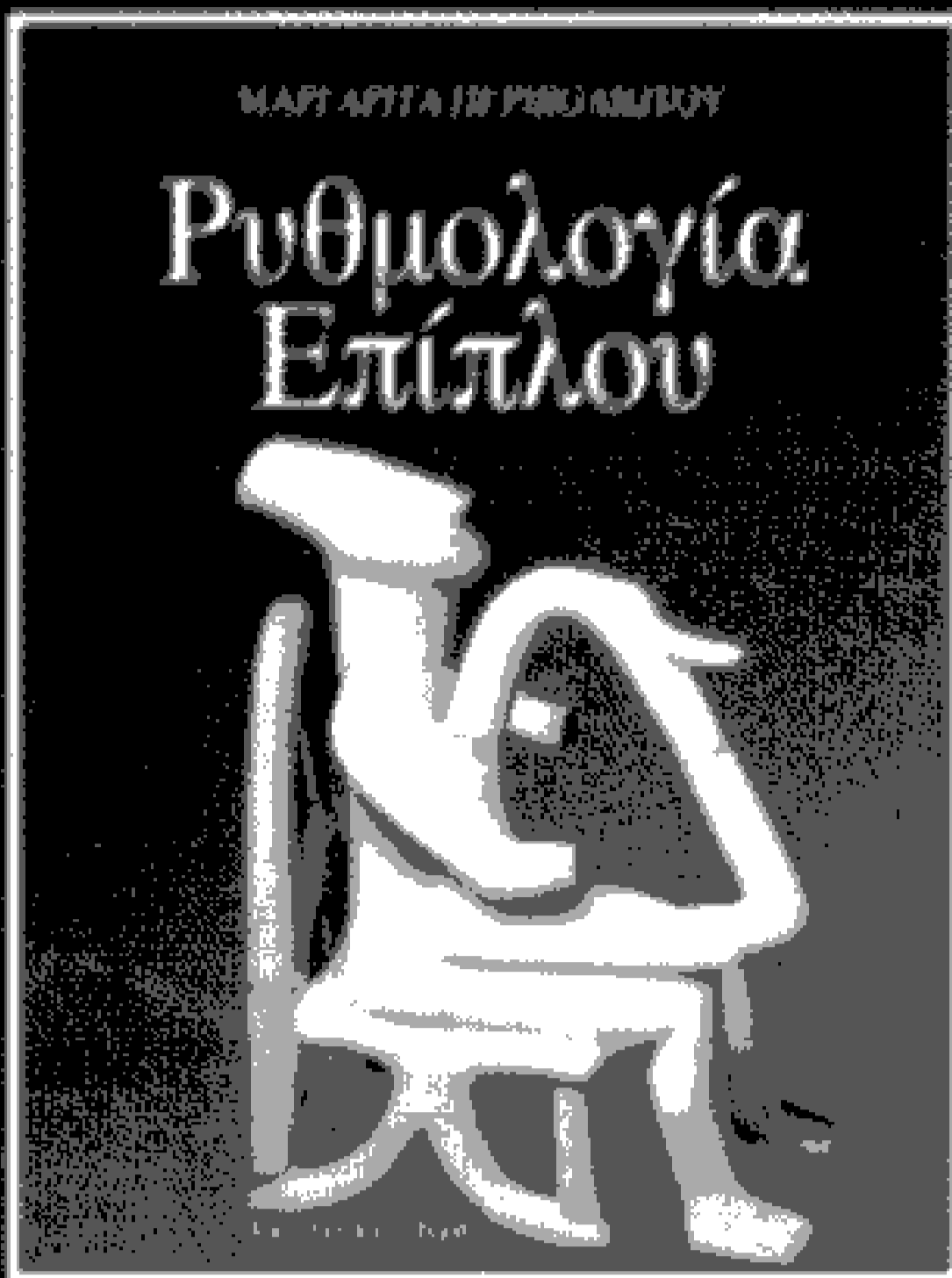
πορεία του Μοντέρνου επίπλου από τη Βιομηχανική Επανάσταση μέχρι το 1990. Τα σημαντικά ονόματα και οι ορολογίες, για καθαρά εκπαιδευτικό σκοπό, αποδόθηκαν με κεφαλαία γράμματα ή «bold» χαρακτήρες, στην γλώσσα που διαμορφώθηκαν και είναι διεθνώς καθιερωμένα.

Στη διαμόρφωση του βιβλίου έχει γίνει προσπάθεια να παρουσιαστούν τόσο σκίτσα και σχέδια, όσο και φωτογραφίες επίπλων και συγκεκριμένων χώρων, σε όλες εκείνες τις εποχές της ιστορίας του επίπλου, όπου υπάρχει αυτή η δυνατότητα, έτσι ώστε ο μελετητής - σπουδαστής να αποκτήσει πλήρη αντίληψη, όχι μόνο των συγκεκριμένων επίπλων μιας κάθε εποχής, αλλά και της πραγματικής και χρηστικής ένταξης τους στους συγκεκριμένους χώρους της αντίστοιχης ιστορικής περιόδου. Παράλληλα με την παρουσίαση δειγμάτων εσωτερικών χώρων κάθε εποχής, από την αναγέννηση και μετά, ο σπουδαστής - μελετητής έχει ολοκληρωμένη εικόνα του τρόπου διαμόρφωσης και διακόσμησης των εσωτερικών χώρων της κάθε περιόδου της ρυθμολογίας επίπλου. Στο κείμενο, μαζί με την ανάλυση των επίπλων κατά κατηγορία, δίδονται επίσης και όλα εκείνα τα στοιχεία που συνθέτουν την δομή και αισθητική του χώρου - τα υλικά, τα χρώματα - καθώς και όλοι οι σημαντικοί συντελεστές της διαμόρφωσης αυτής της αισθητικής.

Ελπίζω και εύχομαι ότι το βιβλίο αυτό θα δώσει στους νέους σπουδαστές - μελετητές του χώρου όχι μόνο τις βασικές γνώσεις της «Ρυθμολογίας Επίπλου», αλλά κυρίως το έναυσμα ώστε να μελετήσουν, αγαπήσουν και ερευνήσουν το έπιπλο και ειδικά το Ελληνικό έπιπλο που τόσο πολύ προσωπικά αγαπώ και θαυμάζω.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2004

**Μαργαρίτα-Αικατερίνη Περιβολιώτου-Χρυσοβέργη,
Επίκουρος καθηγήτρια ΤΕΙ Αθήνας,
Σχολή Γραφικών Τεχνών και Καλλιτεχνικών Σπουδών,
Τμήμα Διακοσμητικής**

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΙΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΩΝ

Συμπληγάδων 7, 12131 Περιστέρι

Τηλ. 210/ 57 47 729, 210/ 57 66 853, Fax: 210/ 57 51 439

e-mail address: iwn_pub@iol.gr, http://www.iwn.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ: Σόλωνος 85, 10670, Αθήνα

Τηλ. 210/ 33 67 570, Fax: 210/ 33 67 571

ISBN:960-411-436-0

9 789604 114368